

ONTWERP - PROJECTPLAN WATERWET ex art. 5.4 Waterwet

Datum: 26 april 2023
Kenmerk:
Projectnummer: 100784
Onderwerp: Ontwerp - Projectplan Aanleg ecologische verbindingszone Pompveld Alm ter hoogte van het Eendenveld te Waardhuizen.

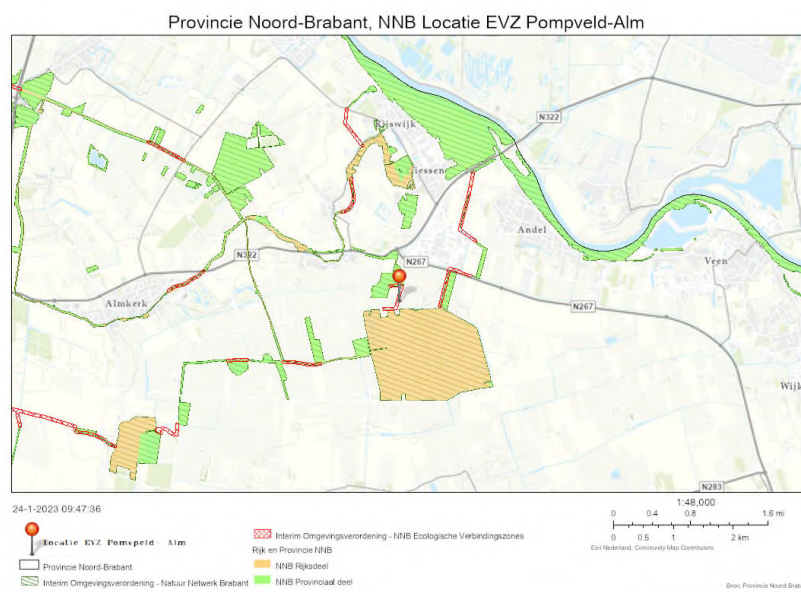
Het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rivierenland besluit, gelet op artikel 5.4 van de Waterwet, het onderhavige ontwerp-projectplan tot realisatie van ecologische verbindingszone Pompveld Alm ter hoogte van het Eendenveld te Waardhuizen, vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit ontwerp-projectplan.

1. Projectbeschrijving

Op grond van artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet geschiedt de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Het plan dient tenminste een beschrijving te bevatten van het betrokken werk en de wijze waarop het wordt uitgevoerd, alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk, aldus artikel 5.4, lid 2, Waterwet.

1.1 *Beschrijving betrokken werk*

Waterschap Rivierenland is voornemens om in het beheergebied Alm en Biesbosch de natte ecologische verbinding (EVZ) Pompveld Alm te realiseren. De EVZ Pompveld Alm maakt onderdeel uit van het natuurnetwerk Brabant (NNB) in het land van Heusden en Altena. Door de Brabantse natuurgebieden met groenblauwe zones te verbinden, zorgt het waterschap ervoor dat dieren en planten niet geïsoleerd raken. De EVZ functioneert als trekroute en als (tijdelijk) leef- en voortplantingsgebied voor dieren en planten waarbij het de versnippering van natuur tegen gaat. De EVZ Pompveld Alm is opgenomen in het Provinciale Natuurbeheerplan Noord-Brabant. Naast de natuurfunctie is de EVZ tevens een aantrekkelijk landschappelijke inpassing voor de mens en draagt deze bij als klimaatadaptieve maatregel.

Afbeelding 1. Geografische kaart Provincie Noord-Brabant, NNB Locatie EVZ Pompveld- Alm

De in te richten gronden zijn reeds in eigendom van Waterschap Rivierenland en zijn gelegen tussen het Rijks- en Provinciaal NNB-gebied. Geografisch gezien grenst het in het zuiden aan het Andelsch Broek, wat onderdeel uitmaakt van het Natura 2000 gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem en Natte Natuurparel Pompveld. In het noorden maakt de EVZ verbinding met de rivier de Alm. De Alm is een belangrijke migratieroute voor diersoorten richting het Nationaal Park de Biesbosch en de Struikwaard. Het gebied waarbinnen de EVZ wordt gerealiseerd, is een belangrijk leef-, en foerageergebied voor zoogdieren, amfibieën, vogels, vissen, vleermuizen en ongewervelde diersoorten. In onderstaande afbeeldingen (afbeelding 2, 3) is het projectgebied weergegeven.

Afbeelding 2. Beheersgebied Waterschap Rivierenland en projectlocatie Pompveld Alm

Ontwerp - Projectplan Waterwet voor de aanleg van een ecologische verbindingszone Pompveld Alm ter hoogte van 2 het Eendenveld te Waardhuizen.

Afbeelding 3. Kadastrale kaart plangebied EVZ Pompveld Alm (in blauw gearceerd de percelen waar op de EVZ wordt gerealiseerd)

Uitwisseling van soorten tussen de Alm en het Pomveld draagt bij aan de soortenrijkdom binnen de gebieden en verhoogt de overlevingskans van flora en fauna. Vanuit de huidige en toekomstig waarden van deze gebieden zijn gidssoorten voor de ecologische verbindingszone geselecteerd. Tussen de Alm en het Pomveld gaat het om soorten van moeras, vochtige en natte graslanden met klein water en bosschages. Gidssoorten zijn amfibieën (Groene kikker, Kleine watersalamander), moerasvogels (Rietzanger), dagvlinders (Kleine vuurvliinder) en kleine zoogdieren (Waterspitsmuis).

Kleine watersalamander
(RAVON)

Rietzanger
(vogelbescherming)

Groene kikker
(RAVON)

Waterspitsmuis
(De Zoogdiervereeniging)

De kleine vuurvliinder
(Natuurpunt)

Afbeelding 4. Gidssoorten EVZ Pompveld- Alm

De inrichtingsmaatregelen bestaan uit:

- o De bestaande smalle B- watergang 020539 wordt verbreed tot een brede meanderende A-watergang met een breedte van 16 meter. Aan weerszijden van de deze nieuwe watergang komen natuurvriendelijke oevers (NVO) waarmee een robuuste corridor wordt ontwikkeld met een diversiteit aan watervegetatie en ruig begroeide oevers wat voor de waterspitsmuis en groene kikker een aantrekkelijk leefgebied vormt.
- o In de nieuwe A-watergang komen op verschillende plekken vissenbossen wat bijdraagt aan een versnelde ontwikkeling van een geschikt leefgebied voor vissen, zoals de bittervoorn en voor amfibieën. De vissenbossen worden van natuurlijke materialen gemaakt (houten palen met daartussen takkenbossen van wilgenhout).
- o Om de nieuwe A-watergang te kunnen onderhouden, zal aan weerskanten een onderhoudspad van 5 meter breed gerealiseerd worden. Dit pad wordt doorgezaaid met inheemse gebiedseigen gras- en kruidensoorten waarna in de beheerfase deze extensief wordt beheerd. De verwachting is dat in de loop der jaren de onderhoudspaden in combinatie met het rietmoeras, de poel en struweel zorgen voor een gunstig leefgebied voor o.a. de kleine vuurvlinder.
- o De onderhoudspaden lopen over in een brede groenzone waar een gevarieerde houtsingel met patrijshaag worden aangeplant. Door rondom het plangebied deze groenzone te creëren ontstaat een beschut gebied in open landbouwgebied.
- o De bestaande A-watergang 001737 wordt aan een zijde verbreed en voorzien van een natuurvriendelijke oever. Naast de oever komt ook hier een onderhoudspad en een brede houtsingel.
- o Naast de verbreding van bestaande watergangen wordt ook een rietmoeras gecreëerd. Dit kleinschalige rietmoeras is ontworpen, zoals ook de rietmoerassen in het Pompveld Andelschbroek waarmee in combinatie met de geïsoleerde poel een geschikt leefgebied ontstaat voor vissoorten, zoals grote en kleine modderkruiper, en vogelsoorten, zoals de rietzanger en roerdomp.
- o Geïntegreerd in het rietmoeras komt een grote geïsoleerde poel wat zorgdraagt voor een vergroting van een geschikt habitat voor amfibieën, zoals de kleine watersalamander, groene kikker en heikikker.
- o De aanplant van een houtsingel met inheemse heggen, bomen, en bosschages, draagt bij aan beschutting, minder lichtvervuiling in de nacht, vergroening van het landschap en vergroting van de biodiversiteit.
- o Door met een klein percentage van de uitkomende grond een verhoging in het plangebied aan te brengen (griend en bosstruweel) worden droge nest- en schuilplekken gecreëerd voor vogels, marterachtigen en reeën.
- o Verder wordt in het plangebied één oeverwaluwwand en drie ijsvogelwandjes aangelegd. De oeverwaluw foerageert nu tussen de Struikwaard (nestgebied) en het N2000 gebied Andelschbroek Pompveld. Met de komst van de oeverwaluwwand wordt de kans vergroot op een geschikte broedlocatie dicht bij het foerageergebied. Ook voor de ijsvogel (broedlocatie in het N2000 Pompveld Andelschbroek) is de kans groot dat deze populatie zich uitbreidt via de EVZ Pompveld- Alm.

1.2 *Wijze van uitvoering*

De werkzaamheden bestaan grotendeels uit grondverzet, het plaatsen van houten constructies, en het inplanten van bomen en struweel. De werkzaamheden worden hoofdzakelijk uitgevoerd door middel van graafmachines, trekkers met kiepkarren, en een bulldozer. Voor de werkzaamheden wordt een grondbalans opgesteld voor het contract tussen het waterschap en de aannemer.

De volgende werkzaamheden vinden plaats:

- Allereerst wordt het terrein gemaaid op de locatie waar ontgravingswerkzaamheden en grondafzet plaatsvindt en tevens wordt ook de grond gefreesd;
- De sloten in het projectgebied zijn reeds in de winter van 2002 naar 2023 uitgebaggerd;
- Er wordt ca. 8.300 m³ grond ontgraven. Wij hanteren een gesloten grondbalans. De grond wordt afgevoerd via de bestaande onderhoudspaden en uitvoeringsroute naar de ophooglocatie in het perceel en naar het naastliggende perceel. Op het naastliggende perceel wordt de grond tonrond geprofileerd; daarmee vindt er geen grondtransport plaats via de openbare weg;
- Als erfgrans zal het waterschap greppels gravel en op de hoekpunten betonnen grenspalen plaatsen. Het terrein is grotendeels niet toegankelijk voor publiek en wordt afgesloten via drie poorten. Aan het Eendenveld zal een publiekstoegankelijk stukje worden aangelegd waarbij een insectenhotel wordt geplaatst en een informatiebord over de EVZ;
- Op drie plaatsen in de EVZ worden vogelwanden geplaatst (voor ijsvogel en oeverzwaluw);
- Een rietveld en een poel zijn in de noordoosthoek voorzien;
- In de watergang grenzend aan de te graven natuurvriendelijke oevers komen vissenbossen. Deze vissenbossen zijn vervaardigd uit houten palen gevuld met rijshout. Het rijshout is gewonnen in het naastgelegen N2000 gebied Pompveld Andelschbroek;
- In het najaar van 2023 zal de groenaannemer verschillende soorten beplanting aanbrengen (bomen, hagen en struweel);
- Na de uitvoering worden de gebruikte onderhoudspaden c.q. uitvoeringsroutes hersteld. Deze percelen worden ingezaaid zodat deze dicht kunnen groeien en ongewenste plantensoorten geen kans hebben zich te ontwikkelen;
- De wijziging van de A-watergang wordt in de legger opgenomen. Dat is een aparte procedure. Aan de A-watergang wordt het type "groenobject EVZ" toegekend.

1.3 *Te treffen voorzieningen*

Nadelige gevolgen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden worden niet verwacht. De maatregelen worden uitgevoerd op het eigendom van het waterschap. Er vinden geen aanpassingen van de vastgestelde peilen plaats. Transport van grond vindt volledig plaats via onderhoudspaden en niet via de openbare wegen.

Schadevergoeding

Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Dit verzoek moet worden ingediend bij het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rivierenland, Postbus 599, 4000 AN Tiel.

2. Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de Waterwet gericht op:

- a. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

2a. Overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

De toetsing aan artikel 2.1 Waterwet is dat het projectplan aansluit bij de doelstellingen zoals verwoord in de nationale, provinciale en waterschapsplannen. De realisatie van dit project draagt bij aan de EVZ-doelstellingen vanuit het NNB en bestuurlijke overeenkomst tussen Provincie Noord-Brabant en Waterschap Rivierenland. De voorgenomen inrichting van het plangebied EVZ Pompveld – Alm komt overeen met de goedgekeurde visie Masterplan Realisering Natte GHS Alm en Biesbosch.

In het Masterplan “Natte Groene Hoofdstructuur Hoogheemraadschap Alm en Biesbosch” staat beschreven op welke wijze wij invulling willen geven aan de natte Groene Hoofdstructuur. Aan de verbindingszone tussen de Alm, het Pompveld en de Struikwaard is in het Masterplan Groene Hoofdstructuur Alm en Biesbosch de bijzondere verbindingfunctie toegekend.

Het projectplan is getoetst aan de beleidsregels behorende bij de Keur Waterschap Rivierenland 2014. Het projectplan heeft tot gevolg dat de legger moet worden aangepast. De leggerwijziging wordt in procedure gebracht nadat het projectplan is vastgesteld en onherroepelijk is.

2b. Chemische en ecologische kwaliteit

Het waterbeheerprogramma biedt het totaaloverzicht van de opgaves, beleid en maatregelen voor de verschillende waterthema's, met daaraan gekoppeld het KRW-maatregelenpakket. De EVZ voorzien wij van natuurvriendelijke oevers, een poel, en een rietveld. Natuurvriendelijke oevers zijn benoemd als één van de maatregelen met een zeker effect voor het bereiken van een goede waterkwaliteit. De inrichting van deze EVZ als natuurvriendelijke oevers leidt tot een robuust ecologisch watersysteem en heeft een positief effect voor planten- en diersoorten. Daarnaast wordt ook gekeken naar andere instrumenten die van invloed zijn op de effectiviteit van NVO's zoals o.a. het uitvoeren van het baggerprogramma en het doelmatig beheer en onderhoud. Baggeren zorgt ervoor dat de watergang minder snel opwarmt en het verwijderen van de bagger zorgt er bovendien voor dat nutriënten en verontreinigingen worden afgevoerd. Goed onderhoud zorgt ervoor dat sloten voldoende water kunnen blijven aan- en afvoeren, zodat er geen waterproblemen ontstaan en flora en fauna goed kunnen gedijen.

2c. Gevolgen maatschappelijke functies watersysteem

De maatschappelijke functie van de watergang wijzigt niet door de aanleg van de klimaatbuffers.

Conclusie

De voorgenomen werkzaamheden voldoen aan artikel 2.1 van de Waterwet en dragen bij aan de verbetering van de waterkwaliteit en het leefgebied van flora en fauna.

De EVZ functioneert als trekroute en als (tijdelijk) leef- en voortplantingsgebied voor dieren en planten waarbij het de versnippering van natuur tegen gaat. Tevens ontstaat er meer ruimte voor waterplanten, berging van water, meer watercapaciteit en vergroting van de biodiversiteit.

3. Uitvoerbaarheid

3a. Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is voor het gebied waar het project zal worden uitgevoerd het bestemmingsplan Buitengebied vastgesteld. Voor de aanleg van de EVZ wordt een omgevingsvergunning aangevraagd bij de gemeente Altena.

3b. Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

Voor de uitvoering van het projectplan zijn meerdere toestemmingen benodigd. De onderstaande toestemmingen zijn/worden in procedure gebracht:

- omgevingsvergunning van de gemeente Altena;
- ontgrondingsmelding bij de provincie Noord Brabant voor de grondwerkzaamheden;
- melding Besluit bodemkwaliteit aan de Minister van Infrastructuur en Milieu voor de aan- en afvoer van grond.

3c. Planning

De aanleg van de EVZ is voorzien in de zomer en het najaar van 2023.

3d. Overige uitvoeringsaspecten

Hieronder worden de overige maatregelen beschreven die nodig zijn om de uitvoering van het project mogelijk te maken.

- **Kabels en leidingen:** Uit de Klic-melding blijkt dat er geen bijzonderheden zijn in relatie tot de uit te voeren werkzaamheden.
- **Niet Gesprongen Explosieven (NGE):** beide locaties zijn niet verdacht op NGE.
- **Archeologie:** De locatie is nog niet vrijgegeven, er wordt nog onderzoek naar gedaan.
- **Flora & Fauna:** er is een Quick Scan Flora en Fauna uitgevoerd. Er wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol.
- **Bodem:** het transport en toepassing van grond vindt plaats op basis van het Besluit bodemkwaliteit. Voor de werkzaamheden wordt door de aannemer een grondstromenplan en grondbalans opgesteld.

Wet Natuurbescherming

Vanuit de Wet Natuurbescherming is een onderzoek geweest naar beschermde dier- en plantensoorten. Uit de Ecologische QuickScan blijkt dat mogelijke soorten die in het projectgebied voorkomen zijn vrijgesteld van een ontheffing van de Wet Natuurbescherming.

Archeologie

Voor de werkzaamheden is nog archeologisch onderzoek gaande, afhankelijk van de uitkomst van dit onderzoek wordt het terrein vrijgegeven voor de werkzaamheden of is archeologische begeleiding tijdens de graafwerkzaamheden noodzakelijk.

4. Beheer en onderhoud

Waterschap Rivierenland voert het beheer en onderhoud aan de EVZ uit conform het onderhoudsbeleid.

5. Procedure

Op grond van de Inspraakverordening van het waterschap dient het projectplan te worden voorbereid via de openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Zienswijze op ontwerpbesluit

Belanghebbenden en ingezetenen van het waterschap kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit ontwerpbesluit hun zienswijze over dit ontwerp kenbaar maken. Dit kan zowel schriftelijk als mondeling.

Schriftelijke zienswijzen dienen te worden gericht aan het College van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Rivierenland, Postbus 599, 4000 AN Tiel. U kunt uw zienswijze ook digitaal indienen via het daartoe bestemde formulier. Daarvoor moet u beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Wij verwijzen u daarbij naar onze website onder het kopje "Regelen en aanvragen".

6. Contactpersoon

De heer Simon Opić is namens Waterschap Rivierenland de contactpersoon. Hij is bereikbaar op telefoonnummer (0344) 64 93 62 en via e-mail s.opic@wsrl.nl